

Dyrevelfærdskontrol i fårebesætninger

Miljø- og Fødevareministeriet

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wehik

Hvad skal I høre?

- Hvad er dyrevelfærd?
- Hvordan gennemføres et kontrolbesøg?
- Hvad skal du have styr?
- Hvor konstateres de fleste fejl?

Vi arbejder med mennesker, dyrevelfærden flyttes igennem landmanden og medarbejderne!

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wehik

Hvad er dyrevelfærd?

Miljø- og Fødevareministeriet

- Dyrevelfærd består af dyrenes positive og negative oplevelser. Væsentlige negative oplevelser er smerte og frygt. Væsentlige positive oplevelser er glæde, leg og tilfredsstillende forventninger.
- Bedømmelsen af dyrevelfærd baseres på videnskabelig erkendelse, og praktisk erfaring vedrørende dyrenes adfærd, sundhedstilstand og fysiologi.

5 friheder danner baggrunden for synet på dyrevelfærd og velfærdsvurdering

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wehik

De fem friheder for dyr

Miljø- og Fødevareministeriet

- **Frihed for tørst, sult og fejlnæring** – ved hjælp af nem adgang til frisk vand og en fodersammensætning, der sikrer sundhed og energi
- **Frihed for ubehag** – ved at sikre et passende miljø med læ og et behageligt hvileområde
- **Frihed for smerte, skade og sygdom** – ved forebyggende foranstaltninger eller ved at foranledige hurtig diagnose og behandling
- **Frihed til at udføre normal adfærd** – ved at tildele tilstrækkelig plads, hensigtsmæssige faciliteter og selskab med artsfæller
- **Frihed for frygt og utryghed** – ved at undgå forhold, som forårsager mental lidelse

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wehik

Dyreværnsloven

- § 1. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.
- § 2. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.
- § 3. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses, jf. § 2. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder.

Hvordan foregår en dyrevelfærdskontrol?

Miljø- og Fødevareministeriet

- Forberedelse hjemmefra
- Kontrollen er som hovedregel altid uanmeldt
- Vi møder op én eller to kontrollører afhængigt af kontrollen
- Ankomst til gården
- Præsentation af os og kontrollen samt udlevering af retsikkerhedsblanket
- Rundgang i besætningen – alle staldafsnit besøg, fokus på dialog, håndtering af eventuelle sanktioner, optegnelser mm gennemgås ved slutningen af rundgangen
- Afslutning på kontrollen – udlevering af kontrolrapport

Miljø- og Fødevareministeriet

Dyrevelfærdskontrol

- Formålet med dyrevelfærdskontrollen er at kontrollere om Dyreværnsloven og reglerne om beskyttelse af landbrugsdyr mm overholdes. Herunder at sikre at får og geder passes, tilses, huses, fodres og vandes velfærdsmæssigt forsvarligt.

Kontrolrapport resultatmuligheder

- Ingen anmærkninger
- Indskærpelse
- Påbud
- Bødeforlæg, politianmeldelse

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Miljø- og Fødevareministeriet

Hvad skal du have styr på?

Vi har ni hovedområder som vi kontrollerer

- Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø
- Foder og vand
- Staldindretning og pladsforhold
- Optegnelser og lignende
- Operative indgreb
- Personale, management og tilsyn
- Anvendelse af veterinære lægemidler
- Registrering
- Hygiejne og smittebeskyttelse

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Miljø- og Fødevareministeriet

Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø

- Belysning - naturlig/kunstig :
 - der skal være en fast eller mobil belysning, så dyrene til enhver tid kan tilses nøje
 - passende naturlig belysning i dagtimerne for dyr, der holdes indendørs.
- Mekanisk udstyr:
 - alarmsystem testes regelmæssigt
 - mekanisk udstyr kontrolleres dagligt
 - sikres foranstaltninger, hvis fejl ikke lader sig udbedre straks.

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Miljø- og Fødevareministeriet

Bygninger, materialer, rengøring og nærmiljø

- Rum og udstyr skal være konstrueret og vedligeholdt, så dyrene beskyttes mod tilskadekomst.
- Materialer der bruges til stalde, bokse og inventar må ikke være skadelige for dyrene, og skal kunne rengøres og desinficeres effektivt.
- Staldklimaet må ikke være skadeligt for dyrene.
- Udegående dyr skal kunne finde ly og læ, have et kraftigt og tæt hårlag og være ved godt huld.

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Miljø- og Fødevareministeriet

Foder og vand

- Dyrene skal fodres og vandes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.
- Dyrene må ikke indgives stoffer i vand eller foder, som ikke er tilladte eller er skadelige.
- Dyrene må ikke indgives vand eller foder på en måde, der kan påføre dyret lidelse eller skade.
- Udstyr til fodring og vanding skal udformes, således at der er mindst mulig risiko for forurening af foder og vand samt undgåelse af rivalisering.

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Miljø- og Fødevareministeriet

Staldindretning og pladsforhold

- Bindslers, tøjrs og lignende skal indrettes, så dyrenes behov tilgodeses.
- Dyrene skal sikres den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

31. Oktober 2015 Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Optegnelser og lignende

Miljø- og Fødevareministeriet

- Du skal føre et besætningsregister, som skal være ajourført
- Du skal føre optegnelser over antallet af døde dyr konstateret ved hvert tilsyn
- Du skal opbevare besætningsregistret i mindst 3 år

Operative indgreb

Miljø- og Fødevareministeriet

- Du må ikke udføre operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse.
- Afhorning ved brug af ætsende stoffer, gummibånd, elastrator og lignende er ikke tilladt.
- En dyrlæge skal foretage bedøvelse af hvert enkelt dyr, der afhornes i besætningen.
- Halekupering af lam med elastrator foretages kun indenfor dyrets 2.-7. levedøgn.

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Operative indgreb

Miljø- og Fødevareministeriet

- Kastration: dyrlægen har lagt lokalbedøvelse på lammene inden du kastrerer.
- Kastration må foretages af dig ved anvendelse af klemning og elastrator i kombination, og kun indenfor dyrets første 4 leveuger.
- Øremærkning: alle lam skal senest 60 dage efter fødsel mærkes med godkendte øremærker.

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Personale, management og tilsyn

Miljø- og Fødevareministeriet

- Dyrene skal tilses tilstrækkeligt og behandles forsvarligt og omsorgsfuldt.
- Dyr der holdes udendørs skal beskyttes bedst muligt mod rovdyr og smitterisici.
- Dyrene passes af et tilstrækkeligt antal personer.
- Dyreholdet skal tilses af en dyrlæge mindst én gang årligt (erhverv).

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Personale, management og tilsyn

Miljø- og Fødevareministeriet

- Personalet skal have den faglige viden og de relevante færdigheder og kvalifikationer, således at dyrene kan passes velfærdsmæssigt forsvarligt
- Aflivning af får i den sidste tiendedel af drægtigheden er forbudt
- Boltpistolen skal være funktionsdygtig.
- Dyret skal bedøves med boltpistol og aflødes hurtigst muligt derefter.

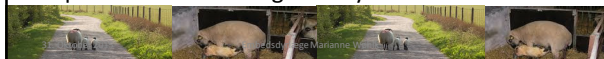
31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhlk

Personale, management og tilsyn

Miljø- og Fødevareministeriet

- Syge og tilskadekomne dyr skal omgående have passende behandling.
- Om fornødent skal syge og tilskadekomne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse.
- Syge/tilskadekomne dyr skal have den fornødne pleje/behandling, dvs. en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt, hvis dyret ikke kommer sig efter passende behandling eller dyret skal aflives.

Miljø- og Fødevareministeriet

Anvendelse af veterinære lægemidler

- Den ansvarlige for besætningen må kun opbevare receptpligtige midler til produktionsdyr indenfor ordinationsperioden, medmindre lægemidlerne er genordineret inden ordineringsperiodens udløb.
- Der må kun anvendes lægemidler, erhvervet fra dyrlæge, apotek eller anden virksomhed, godkendt af Lægemedelstyrelsen til distribution af lægemidler
- Receptpligtige lægemidler til dyr anvendes i overensstemmelse med dyrlægens anvisning

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhik

Miljø- og Fødevareministeriet

Anvendelse af veterinære lægemidler

- Lægemidler til dyr skal opbevares under rene og ordentlige forhold og utilgængeligt for uvedkommende.
- Receptpligtige lægemidler til produktionsdyr skal opbevares på det CHR-nummer, som de er udleveret eller ordineret til.

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhik

Miljø- og Fødevareministeriet

Anvendelse af veterinære lægemidler

- Optegnelser over medicinsk behandling skal føres og opbevares.
- Optegnelser over medicinsk behandling skal opbevares i besætningen i mindst 5 år.
- Ordinationsperiode og tilbageholdelsestid skal overholdes.
- Lægemidler til dyr skal anvendes inden for ordineringsperioden.

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhik

Miljø- og Fødevareministeriet

Registrering

- Enhver besætning skal være registreret i CHR. Det er ejerens ansvar, at besætningen er registreret korrekt i CHR.
- Senest 7 dage efter at der er sket en ændring i ejers eller brugers CVR eller CPR oplysninger, telefonnummer samt e-mail adresse skal CHR ajourføres. Ligeledes ved ændring i praksisnummer for den tilknyttede dyrlæge.
- Besætningen skal være registreret med de korrekte dyreantal og med de korrekte dyrearter, og CHR skal løbende ajourføres.

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhik

Miljø- og Fødevareministeriet

Hygiejne og smittebeskyttelse

- Der skal være gjort tiltag mod indslæbning af sygdomme.
- Oplysning om besætningens sundhedsstatus til besøgende.
- Gennemførelse af skadedyrsbekæmpelse
- Ved tegn på anmeldeligt sygdomme kontaktes en dyrlægepraksis eller fødevarestyrelsen.
- Indkøbte dyr med ukendt, tvivlsom eller lavere sundhedsstatus isoleres.
- Leverandørbesætningens sundhedsstatus kendes ved indkøb af nye dyr.
- Personer med zoonotiske sygdomme (sygdomme der kan overføres fra mennesker til dyr og omvendt) er ikke i kontakt med besætnings dyr.
- Sygdomsramte dyr kan isoleres fra besætningens øvrige dyr.
- Transporter til og fra ejendommen foregår uden at udsætte besætningen for smitterisiko.
- Affald, der har været i kontakt med syge dyr håndteres, så det ikke udgør smitterisiko.
- Døde dyr deponeres i god afstand fra besætningsområdet, indtil afhentning.

15

Embedsdyrlæge Marianne Wøhik

Miljø- og Fødevareministeriet

Hvor konstateres de fleste fejl?

- Opstaldning - ofte ses materialer som er skadelige for dyrene og som ikke kan rengøres og desinficeres effektivt. Ligeledes ses indhegninger, hvor der ligger gammelt byggeaffald eller redskaber som dyrene kan komme til skade på.
- Fodring og vanding - ofte ses udstyr til fodring og vanding er udformet eller installeret således at der er risiko for forurening af foder eller vand eller risiko for indbyrdes rivalisering.

Miljø- og Fødevareministeriet

Hvor konstateres de fleste fejl?

- Syge og tilskadekomne dyr – som grundregel skal f.eks. dyr med benproblemer eller prolaps, svækkede dyr og dyr med feber altid isoleres og have ekstra pleje og tilsyn, som del af en passende behandling

31. Oktober 2015

Miljø- og Fødevareministeriet

Hvor konstateres de fleste fejl?

- Manglende klipning af uld og klove

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhlík

Miljø- og Fødevareministeriet

Hvor konstateres de fleste fejl?

- Manglende optegnelser og registrering – ofte manglende besætningsregister, optegnelser over døde dyr samt/eller optegnelser over medicinsk behandling.
- Manglende årligt dyrlæge tilsyn i erhvervsmæssigt dyrehold

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhlík

Miljø- og Fødevareministeriet

Spørgsmål?

31. Oktober 2015

Embedsdyrlæge Marianne Wøhlík